

เทลิวิวลส์

วันศุกร์ที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542

บทนำ-การเมือง

ปลายนิ้ว

"บ้ายก่าแคง"

วิกฤติสื่อมวลชน

อสังการของนักหนังสือพิมพ์ คือศักดิ์ศรีแห่ง
ความเป็นไท และความเป็นผู้นำทางปัญญาของ
สังคมในยุคเผด็จการ

แต่ในยุคประชาธิปไตย หรือยุคที่มีการให้เสรีภาพ
ในการคิด การเขียน และการพิมพ์ได้อย่างเต็มที่

หนังสือพิมพ์ก็อาจกลายเป็นเผด็จการได้เช่นกัน ถ้าหากไร้จริย
ธรรมในวิชาชีพ มุ่งแข่งขันเอาประโยชน์อย่างเดียว

จากประวัติการหนังสือพิมพ์ไทยและต่างประเทศ ล้วนบ่งบอกว่า
การขายข่าวสารนั้น คือการขายเรื่องราวของบุคคลอื่น ซึ่งหมิ่น
เหมต่อการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นโดยธรรมชาติอยู่แล้ว

อีกทั้งจะละเว้นจากการละเมิดสิทธิเสรีภาพผู้อื่นมิได้เลย เมื่อ
หนังสือพิมพ์แข่งขันกันขายข่าวสาร ด้วยการปรุงแต่ง ใส่สีส้ม และวิธีการ
เขียนให้สะกดตา ล่อตาล่อใจจนอ่านด้วยเทคนิคการปิดการ

เหตุนี้ จิตวิญญาณของสื่อมวลชน ไม่ว่าหนังสือพิมพ์
โทรทัศน์ วิทยุ จึงต้องตั้งอยู่บนจุดยืนอันหนักแน่นมั่นคง
ได้แก่เพื่อมวลชน หรือจุดยืนเพื่อประชาชน

นักหนังสือพิมพ์ที่แท้จริง จึงเป็นเสมือนนักบวชที่เทศนาสอน
ความดีงามในการอยู่ร่วมกันทางสังคม และเป็นทั้งขุนศึกคอยพิทักษ์
ปกป้องประชาชนจากความเลวร้าย หรือภัยพิบัติทั้งปวง

แต่หนังสือพิมพ์ในปัจจุบันเป็นได้เพียงธุรกิจการลงทุนที่แสวงหา
กำไร ซึ่งขยายตัวเป็นอุตสาหกรรมวัฒนธรรมที่แข่งขันกันเป็นใหญ่ ได้กำไร
สูงสุด

สิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในระบบประชาธิปไตย ก็
กลายเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนวันแล้ววันเล่า

ดังนั้น เผด็จการข่าวสารจึงเกิดขึ้นในประเทศประชาธิปไตยและ
เผด็จการทั่วโลก อันเนื่องมาจากการคัดสรรข่าวสาร เพื่อขายให้ได้กำไร
และตามใจผู้อ่าน หรือตามความต้องการของเหล่าผู้เผด็จการ

ทั้งหมดนี้คือส่วนหนึ่งใน "คำนำ" ของ พัทธยา ว่องกุล ที่
เขียนไว้ในหนังสือ "วิกฤติสื่อมวลชน" ในฐานะที่เป็นบรรณาธิ
การหนังสือเล่มนี้

นับเป็นการสะท้อนภาพสื่อมวลชนในยุคนี้ได้อย่างดียิ่ง

ความน่าสนใจในข้อเขียนของพิทยาไม่เพียงเท่านั้น แต่เขายังนำ
เสนอในบทนำว่าด้วยวิกฤติสื่อมวลชน ในยุคจักรวรรดินิยมข่าวสาร โดย
ให้คำนิยามใหม่ "สื่อมวลชน" ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงในปัจจุบันว่า

สื่อมวลชนในนิยามใหม่ก็คือ เครื่องมือของนายทุนหรือบริษัท
อุตสาหกรรมวัฒนธรรม ในการแสวงหาผลกำไรสูงสุด สถาปนาอำนาจของ
คนเหนือ/ครอบงำความรู้ของประชาชน (หรือประชากรโลก)
พิทักษ์ปกป้องและเป็นเครื่องมือกระตุ้นลัทธิบริโภคนิยมของระบบทุนนิยม
บิดเบือนหรือไม่เสนอข่าวสารที่ขัดกับวัตถุประสงค์ของตน นักการเมือง
สถาบัน และบริษัทธุรกิจที่อยู่ในเส้นทางเดียวกัน โดยเลือกสรรข่าวสารไป
ตามอำเภอใจมากกว่ามีจุดยืนเพื่อรับใช้สาธารณประโยชน์ และพิทักษ์สิทธิ
มนุษยชนอย่างสำนึก

เขากล่าวถึงเรื่องนี้ต่อไปในบทที่ว่าถึงเรื่อง สงคราม
สื่อมวลชนในสังคมไทย อีกว่า

การเข้าใจถึงคำนิยามที่แท้จริงของสื่อมวลชน จะช่วยให้ประชาชน
แยกแยะถึงความดีเลวของสื่อมวลชนได้ โดยไม่ต้องคาดหวังอย่างสูงส่งว่า
สื่อมวลชนเป็นมิตร เป็นภูมิปัญญาของสังคม เป็นพลังแห่งการเปลี่ยนแปลง
ไปสู่ความดีงาม ความเจริญและความก้าวหน้าของสังคมตลอดกาล

หากประชาชนด้าลึกถึงสัจธรรมของสื่อมวลชน ก็ย่อมเข้าใจได้ว่า
สื่อมวลชนเป็นดาบสองคม ที่หันปลายปากกาอันคมกริบอยู่เบื้องหน้า
ประชาชน

มีโอกาที่จะเป็นทั้งเครื่องมือที่ดีและเลวได้ตามเงื่อนไขสภาพการณ์
ของสังคม และตามอารมณ์ความรู้สึก หรือโลกทรรศน์ของผู้ที่กุมด้ามดาบ
เล่มนี้เอาไว้

ขออย่าอีกครั้งหนึ่งว่า นิยามของสื่อมวลชนคือ
เครื่องมือของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทรง
พละานุภาพ และเป็นดาบสองคม.

กำแหง ภริตานนท์